

گزارش کامل مراسم بزرگداشت یدالله سبحانی

اظهارات کولایی، حاج سیدجوادی، کدیور، خرم، عزت‌الله سبحانی و مهدی کروب‌بی

خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)

۱۳۸۵/۱/۲۵

مراسم سالروز درگذشت دکتر یدالله سبحانی، روز پنج‌شنبه با حضور جمعی از فعالان سیاسی در حسینیه ارشاد برگزار شد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، الهه کولایی، عضو شورای مرکزی جبهه‌ی مشارکت ایران اسلامی طی سخنانی از یدالله سبحانی به عنوان فردی یاد کرد که عمر خود را در تلاش برای نشان دادن کارآمدی دین در عصری که برخی آن را نافی پیشرفت و بهبود مادی و معنوی انسان معرفی می‌کردند، سپری کرد.

وی افزود: خداوند را شکر می‌کنم که به من توفیق حضور در این جلسه و شرکت در بزرگداشت مردی از تبار دینداران روشنفکر داد. او با تکریم و تلاش و کوشش و سلوک در صراط مستقیم، حفظ ارزش‌های دینی را از حیات پرثمر مادی جدا ندانست. دکتر سبحانی همواره مسایل عمومی را بر مسایل فردی و عمومی مقدم می‌داشت و در شمار اصلاح‌گران تاریخ ایران از امیرکبیر تا مصدق و بازرگان نام خود را ثبت کرد. وی ادامه داد: پاسداشت این استاد گرانقدر دانشگاه و تلاشگر عرصه‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی قدردانی از همه کسانی است که در مواجهه با امواج مدرنیته و برنامه‌های نوسازی روزآمد کردن آموزه‌های دینی را هدف قرار داده‌اند.

این فعال سیاسی در بیان اعتقادش گفت: روشنفکری دینی تلاشی برای پایان دادن به حرکات زیگزاگی جریان روشنفکری ایران بوده است. مسیری که حیات سیاسی، اجتماعی افرادی چون مرحوم دکتر سبحانی، مرحوم مهندس بازرگان و مرحوم دکتر شریعتی را می‌توان در پرتو آن ارزیابی کرد که براساس یک رویکرد واقع‌گرایانه و عینیت بخشیدن به ارزش‌های الهی مورد توجه آنان بوده است.

این مدرس دانشگاه با تاکید بر این که " در آموزه‌های اسلامی عقل از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است" عقل‌گرایی را از ویژگی‌های مدرنیته برشمرد و تصریح کرد: اسلام هرگز در تقابل با عقل‌گرایی قرار نداشته و دگرگونی ذهنی و تغییر در نگرش‌ها و باورها منشا تحول و دگرگونی در حیات مادی جوامع بشری تلقی شده است.

این عضو شورای مرکزی جبهه مشارکت ایران اسلامی گفت: جریان دینداری روشنفکرانه در ایران در تداوم جنبش بیداری مسلمانان از دو قرن پیش گسترش یافت و مبارزه با جمود، عقب ماندگی، خرافه گرایی و موهوم پرستی را هدف قرار داد. احیای ارزش‌های دینی و به نمایش گذاردن عدم تعارض دین و دنیا، دین و آزادی، دین و تمدن در مسیر سلطه بر دشواری‌های محیط و بر جبرهایی که انسان را احاطه کرده از نتایج

این دیدگاه است. تا حد امکان نوگرایان دینی با باور به آموزه‌های اصیل اسلامی دینداری را در کنار دینداری ترویج کردند و براساس این آموزه‌ها دنیا مزرعه‌ی آخرت است.

کولایی در عین حال گفت: البته نوگرایی دینی خواست ایران و روشنفکران ایرانی نبود. افرادی مانند مرحوم دکتر سحابی، مرحوم مهندس بازرگان، مرحوم طالقانی، شهید شریعتی، شهید مطهری و شهید بهشتی نقشی ماندگار در تعادل بخشیدن به حرکت روبه پیش جامعه ایرانی ایفا کردند و اینک این تعادل بخشی نیاز امروز ماست.

وی با بیان این که " تعادل میان مولفه‌های هویت بومی و دینی در برابر جهانی شدن، عام‌گرایی و یکسان‌سازی را در سراسر جهان معنا می‌کند" افزود: برخی از مسلمانان در مواجهه با فشار سنگین دگرگونی‌ها و پیشرفت‌های تکنولوژیک - که به سرعت در حال گسترش است - درون‌گرایی در جنس بنیادگرایی را دنبال کردند. بحران هویت ناشی از این کنش نابرابر، میان جوامع اسلامی و کشورهای پیشرفته بر ابعاد این تحول افزوده است و مردمی که تضعیف فزاینده‌ی هویت ارزش‌های بومی خود و نیز نابرابری‌های هولناک جهانی را مشاهده می‌کنند، هر روز بیشتر جذب این گرایش افراطی می‌شوند.

وی خاطرنشان کرد: در ایران جریان دینداری روشنفکرانه مسیر متفاوتی را برای خروج از انزوا و عقب ماندگی به کار بست و دینداران روشنفکر در تداوم تلاش‌های خود در دوران پس از انقلاب اسلامی نیز تجربیات ارزشمندی اندوخته‌اند. تجربیاتی که جز در عرصه‌ی عمل قابل تحقق نبوده است. به ویژه در شرایط حساس و پیچیده‌ای که در آن قرار گرفته‌ایم، بهره‌گیری از تجارب سال‌های اخیر ضرورتی است که نقد و ارزیابی تلاش‌های انجام شده را به عنوان تکلیفی اجتناب‌ناپذیر فراروی ما قرار داده است.

این عضو شورای مرکزی جبهه‌ی مشارکت تاکید کرد: حفظ دستاوردهای جریان دینداری روشنفکرانه جز به همت والای همه‌ی کسانی که دینداری آگاهانه را در عمر کنونی برپایه‌ی استفاده از تجارب موفق جوامع بشری هدف قرار داده‌اند، میسر نمی‌شود و این تکلیف برعهده همه ماست که در مسیر رهایی از سرگشتگی و حیرت جهانی بشر این ذخایر ارزشمند را به کار گیریم.

به گزارش ایسنا در ادامه مراسم صدر حاج سید جوادی نیز در سخنانی گفت: « یاران و همراهان دکتر سحابی گواهی می‌دهند که مردم را به امری معروف دعوت نمی‌کرد که خود در آن پیشگام نباشد، و گواهی می‌دهند او در کار خیر، در مبارزه با ظلم و ستم، ریا و نفاق و در دفاع از حق، استوار بود.»

وی با یادکردن از سحابی به عنوان اسوه و الگوی یک ایرانی مسلمان، آگاه و عامل، افزود: در حرکت‌های اجتماعی آرمان‌گرا و آرمان‌محور برای تأثیرگذاری بر روند فکری و روحی مردم، پیش از آرایه‌ی فکر و اندیشه و برنامه، به کسانی نیاز است که معرف کم و بیش صادقانه‌ی فکر و اندیشه‌ی آن حرکت‌ها باشند. شادروان دکتر یدالله سحابی نمونه و سرمشق آن فکر و اندیشه‌ای بود که مردم را بدان دعوت می‌کرد و برای پیروزی آن، رنج زندان و محرومیت و فشارهای زیادی را در دوران مختلف تحمل کرد.

حاج سید جوادی با بیان این‌که دکتر سحابی مردی برخاسته از متن توده‌های مردم این سرزمین و خودساخته بود، اظهار داشت: او به عنوان یک استاد زمین‌شناسی و جب به جب خاک این سرزمین را

می‌شناخت و هیچ‌گاه بین معرفت علمی و عرفان توحیدی تناقضی قائل نبود. وی هستی را کلمه الله می‌دانست و کوشش برای شناختن پدیده‌های طبیعی را ضرورتی برای رسیدن به معرفت خداوند.

وی سحابی را نمونه و الگوی صفات مؤمن از جمله آرامش درون و بیرون به هنگام سختی‌ها معرفی کرد و ادامه داد: هنگامی که در سال‌های ۱۳۴۰ به جرم شرکت در تأسیس نهضت آزادی ایران و عضویت در شورای مرکزی آن و مخالفت با انقلاب سفید شاه، بازداشت و در پادگان نظامی عشرت‌آباد زندانی و در دادگاه نظامی محاکمه شد، آرامش و شکیبایی خود را از دست نداد؛ چه در زندان تهران و چه در برازجان و در همه حال، شکرگذار نعمت‌های پروردگارش بود.

حاج‌سید جوادی افزود: بار دیگر هم یارانش این وقار و آرامش او را مشاهده کردند؛ هنگامی که به همراه یارانش در سالروز تأسیس نهضت آزادی برای ادای احترام به آیت‌الله طالقانی بر مزار ایشان در بهشت زهرا جمع شده بودند، برخی از افراد جاهل و نادان با نهایت خشونت به جان آنها افتاده و با پیرمرد به همراه یاران دیرینش مرحوم مهندس بازرگان و همراهان بدترین برخوردها را داشتند، اما در ایشان کمترین نشانه‌ای از تزلزل و تردید مشاهده نشد.

در ادامه سیدامیر خرم نیز طی سخنانی با بیان این‌که سحابی مردی بود که تمام عمر بابرکت خود را در فعالیت‌های اجتماعی و سیاسی صرف کرد، اظهار داشت: علاوه بر تلاش‌های سیاسی و اجتماعی مرحوم سحابی آنچه نام ایشان را در تاریخ معاصر این سرزمین ماندگار کرده، خصوصیات شخصی ایشان است. پارسایی، زهد و تقوا از جمله فضایل اخلاقی بود که او را به عنوان مربی برای تمام آنانی که پس از او به معرکه‌ی سیاست وارد می‌شدند، بدل ساخت. مرحوم سحابی مانند مرحوم بازرگان و مرحوم طالقانی متعلق به نسلی بود که سیاست را در دامان اخلاق آموخته بودند.

وی در ادامه یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های پیونددهنده‌ی سیاست به اخلاق را رابطه‌ی حکومت با مردم خواند و گفت: این‌که حاکمان به مردم چگونه می‌نگرند و نقش مردم در تعیین حاکمان چیست و این رابطه‌ی دوسویه چگونه تعریف می‌شود، سخنی است به بلندای تاریخ مکتوب بشریت. در دیدگاه پیشین که نمونه‌ی آن امام علی (ع) بود سیاست معطوف به اخلاق بود و اخلاق متکای سیاست.

خرم با بیان اینکه سحابی متعلق به جریانی فکری بود که حفظ حقوق مردم را فیضلتی اخلاقی می‌دانست، ادامه داد: از نگاه ایشان و پیروان این اندیشه، اصل، حفظ حقوق مردم است نه حفظ حکومت. حکومت از دل مردم بیرون می‌آید تا امور مردم را به سامان برساند و در این راه هیچ توجیهی از سوی مسوولان برای نقض احکام اخلاقی پذیرفته نیست.

بر اساس این گزارش در ادامه‌ی مراسم حجت‌الاسلام محسن کدیور نیز طی سخنانی بایادکردن از مرحوم سحابی به عنوان یکی از بنیانگذاران نهضت آزادی ایران و قائلان هم‌نشینی دین، علم، سیاست و اخلاص گفت: سحابی هم دین‌ورزی‌اش خالصانه بود و هم سیاست‌ورزی‌اش مخلصانه و اگرچه یکی از تاثیرگذارترین افراد در انقلاب اسلامی بود اما از همان آغاز به یکی از منتقدان تبدیل شد.

کدیور ادامه داد: جالب اینجاست دکتر یدالله سبحانی عضو شورای انقلاب، مسوولیت حقوقی پیش‌نویس قانون اساسی را به عهده و آن را به محضر رهبر و مراجع عظام تقلید عرضه داشت که اشکالاتی از آن شخصیت‌های عظام به شکل مکتوب وارد شد. این اشکالات مسائل بسیار جزئی بود که قابل اغماض می‌نمود. وی افزود: از بنیان‌گذار جمهوری اسلامی پرسیدند مراد شما از جمهوری اسلامی چیست؟ ایشان فرمودند: جمهوری اسلامی جمهوری‌ای است مانند همه‌ی جمهوری‌ها و جمهوری در جمهوری اسلامی به همان معناست که در همه جا جمهوری است. زمانی که ما این جملات را شنیدیم ایمان آوردیم که در ۱۲ فروردین ۱۳۵۸ به نظامی با شاخص‌هایی که در تمام دنیا شناخته شده است رأی دادیم و من از رأی خود دفاع می‌کنم؛ چون قرار بود میزان رأی مردم باشد.

کدیور در ادامه با بیان این‌که در ماه‌های اخیر از بلندگوها علیه جمهوریت مسائلی مطرح شده، خاطرنشان کرد: در میان روزهای ملی، مظلوم‌ترین روز ۱۲ فروردین است.

وی همچنین با انتقاد از تعمیم تقدیس‌گرایی، به تبیین شاخص‌های مهم حکومت جمهوری پرداخت و گفت: حکومتی جمهوری است که آحاد مردم آن در حقوق با هم برابر باشند. این افراد مساوی ذی حق باشند و توانایی ایفای حق خود را داشته باشند. اگر کسی این حق را داشته باشد دیگر نیازی به ناظر نیست که برایش تصمیم‌گیری کند. دیگر این‌که مهم‌ترین شخصیت سیاسی این حکومت از سوی مردم و به وکالت از سوی مردم انتخاب می‌شود تا از جانب آنها عهده‌دار حکومت باشد.

کدیور ادامه داد: رییس این حکومت در برابر مردم مسوول است و مردم حق نظارت بر عملکرد او را دارند. نهادهای ایفای امر به معروف و نهی از منکر در حکومت جمهوری به عهده‌ی رسانه‌های آزاد و قوه‌ی مقننه‌ی آزاد است. همچنین رییس حکومت هیچ امتیازی بر سایر شهروندان ندارد و اختیار حکومت مقید به قانون است. همچنین قوا از هم تفکیک شده و قاضی استقلال دارد.

وی در ادامه‌ی سخنان خود خاطرنشان کرد: در زمانی که جمهوری اسلامی تأسیس شد سه نوع حکومت جمهوری در دنیا حضور داشت، جمهوری سوسیالیستی، جمهوری‌هایی که در جهان سوم وجود داشت و هر ۶ سال یک بار انتخابات در آن برگزار می‌شد، اما همان شخص با آرای ۹ / ۹۹ درصد مجدد زمام‌دار می‌شد و سوم جمهوری‌هایی که در ماهیت دموکرات بودند، مانند جمهوری‌های اروپای غربی که به نظر من مراد بنیان‌گذار انقلاب اسلامی از جمهوری نوع سوم بوده است.

کدیور افزود: نقدهایی اخیراً شنیده می‌شود مبنی بر دست بردن در اصل جمهوریت؛ از جمله این‌که می‌گویند مراد ما از جمهوری، جمهوری ناب است، یعنی آنچه مردم موظف بودند بپذیرند نه محق آن. امروز حتی برخی می‌گویند جمهوری اسلامی حکومت‌گذار به حکومت اسلامی است، یعنی مربوط به اوایل انقلاب بوده و جمهوریتش چندان مورد نظر نیست. در حالی که زمانی که پذیرفتیم حکومت‌مان جمهوری اسلامی باشد که در آن ارزشهای اسلامی رعایت می‌شود، جمهوری فرانسه را معرفی کردیم.

کدیور به وقایع اخیر فرانسه نیز اشاره کرد و آن را آموزنده خواند و گفت: در فرانسه دولت در برابر دانشجویان سر خم می‌کند اما امروز برخی ۱۸ تیر را جزء افتخاراتشان می‌دانند، در فرانسه رهبر هیچ یک از کنفدراسیون‌ها به زندان نرفت.

به گزارش خبرنگار ایسنا در ادامه مراسم هم عزت‌الله سبحانی، طی سخنانی با انتقاد از آنچه آن را از بین رفتن سرمایه‌هایی در چند ماه اخیر می‌خواند، یکی از این سرمایه‌ها را اعتمادسازی برای سرمایه‌گذاران در دولت خاتمی خواند.

وی با انتقاد از سیاست‌های اقتصادی اخیر، بسیاری از سرمایه‌های نفتی ایران را حاصل بیع متقابل خواند و از آنچه آن را تغییر برنامه‌هایی که از سوی کارشناسان برجسته تدوین شده، می‌خواند، ابراز تاسف کرد. سبحانی مشکل دیگر اقتصاد ایران را پابندی مسوولان به اخلاقیات با بینش نفتی خواند و گفت: متأسفانه برخی مسوولان جماعتی هستند که به اقتصاد بی‌تقوای اجتماعی (البته نه بی‌تقوایی دینی) پایبند هستند، در دولت خاتمی اصلاحاتی در وضعیت اقتصادی در حال شکل گرفتن بود که این سرمایه را هم از ما گرفتند. قرار بود در برنامه‌ی چهارم میزان واردات محدود شود و بودجه‌ی جاری سیر نزولی طی کند، اما برعکس شد.

سحابی تأکید کرد: سرمایه‌ی نفت درآمد نیست که دولتیان مجاز باشند هرگونه از آن استفاده کنند، عقل اقتصادی و شرعی می‌گوید این سرمایه باید به احسن تبدیل شود.

وی گفت: انتقاد من این است که ریختن پول و ارائه‌ی درآمد رایگان باعث می‌شود سال به سال توقع مردم بالاتر برود و بازهم به تورم منجر شود.

سحابی هم‌چنین با اشاره به مسأله‌ی انرژی هسته‌یی ایران، با بیان این‌که ما هم انکار نمی‌کنیم که این یکی از حقوق ماست و دنیا امروز خیلی به ما جفا می‌کند، علت این امر را سیاست‌های برخی مسوولان خواند.

به گزارش خبرنگار ایسنا در این مراسم جمعی از فعالان سیاسی چون محمدرضا خاتمی، اکبر گنجی، مهدی کروب‌بی، عبدالله نوری، حسن یوسفی اشکوری، هاشم صباغیان، ابراهیم یزدی، اعظم طالقانی، طاهره طالقانی، محمد بسته‌نگار و هم‌چنین جمعی از دانشجویان عضو شورای مرکزی دفتر تحکیم وحدت (طیف علامه) و اعضای سابق این تشکل، اعضای شورای مرکزی سازمان دانش‌آموختگان ایران اسلامی (ادوار تحکیم وحدت) و... نیز حضور داشتند.

×× دبیرکل حزب اعتماد ملی با تأکید بر این‌که گروه‌های سیاسی نباید نسبت به هم خصومت داشته باشند، خاطر نشان کرد که زمینه‌ی ائتلاف مانند گذشته در بین گروه‌های اصلاح‌طلب وجود ندارد و اگر وجود داشت کار به این‌جا نمی‌رسید.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) حجت‌الاسلام و المسلمین مهدی کروب‌بی در حاشیه مراسم سالگرد یدالله سبحانی درباره‌ی احتمال ائتلاف بین اصلاح‌طلبان افزود: هر گروهی در حال حاضر به کار خود مشغول است و شاید با توجه به آرایشی گروه‌های سیاسی تفاهماتی نیز بینشان وجود داشته باشد اما به نظر من شیوه‌های گذشته برای اصلاح‌طلبان جوابگو نیست و باید شیوه‌های جدید و مدرن را به کار گرفت.

وی بر تقویت تحزب، تشکل‌های نیرومند و فراگیر و قانونی تأکید کرد و اظهار داشت: معنای تشکیلات این نیست که یک نفر در سه جا عضو باشد و در هر موقعیت سخنان آن‌جا را بگوید. معتقدم با شیوه‌های جدید می‌توانیم برنامه‌هایمان را پیش ببریم و حزب اعتماد ملی را به همین شیوه بوجود آوریم.

کروبی در پاسخ به سوالی درباره‌ی شرکت در انتخابات مجلس خبرگان گفت: حتما شرکت خواهیم کرد. مساله خبرگان کمی دشوارتر است، زیرا تایید صلاحیت‌ها تا این لحظه قانونا به شورای نگهبان محول شده است. البته من طی نامه‌ای به ریاست محترم مجلس خبرگان از ایشان خواستم که این مرحله به حوزه علمیه قم و مراجع محول شود. خانم‌ها نیز حضور داشته باشند و از اندیشمندان و نخبگان رشته‌های دیگر نیز دعوت به حضور شود. نمی‌دانم کدام یک از خواسته‌هایم به مرحله عمل برسد. در جلسه اسفند سال گذشته‌ی خبرگان در این باره بحث شد.

وی با تاکید دوباره بر این‌که در انتخابات مجلس خبرگان شرکت خواهند داشت، افزود: شرکت نکردن در انتخابات مفهومی ندارد و به هر قیمتی باید شرکت کرد. این انتخابات سال جاری برگزار می‌شود و باید جلو برویم و ببینیم پیشامد چیست.

دبیرکل حزب اعتماد ملی درباره‌ی برنامه‌های آینده‌ی این حزب در دیدار با سایر احزاب و تشکلهای با بیان این که هنوز بحثی در این زمینه نشده است، در عین حال گفت: البته با توجه به درخواست‌هایی که شده است، ارتباط‌هایی خواهیم داشت. به عنوان مثال با انجمن اسلامی مهندسان و حزب اعتدال و توسعه دیدارهایی را داشتیم که ادامه خواهد یافت.

از کروبی درباره‌ی تکمیل چرخه‌ی سوخت هسته‌یی در کشور سوال شد که وی با تبریک به ملت ایران از این دستاورد مهم به عنوان یک توفیق یاد و خاطرنشان کرد که متخصصان ایرانی ما چه در داخل و چه در خارج مایه‌ی سربلندی هستند و ما به آن‌ها افتخار می‌کنیم.

وی با تاکید بر این که دستیابی به دانش و تکنولوژی حق ماست، به پیشرفت‌ها در صحنه‌های مختلف علمی اشاره کرد و افزود: در ادامه‌ی این راه باید برای دفاع از حقوقمان مقاومت داشته باشیم و البته باید در عین حال که از حقمان دفاع می‌کنیم با تدبیر، دوراندیشی، بصیرت و دیپلماسی قوی تلاش کنیم تا بحران و حوادث تلخ را تجربه نکنیم.

از کروبی پرسیده شد که چرا در مراسم اعلام خبر تکمیل چرخه سوخت هسته‌یی سایر مسوولین دیگر در مشهد حضور نداشت که گفت: خیلی از مسوولان دیگر هم نبودند من را هم جز آن‌ها بگذارید.

خبرنگاری پرسید که آیا بهتر نبود آقای احمدی‌نژاد از دولت گذشته نیز در دستیابی به سوخت هسته‌یی تشکر می‌کرد؟ کروبی پاسخ داد: من برای دیگری تعیین تکلیف نمی‌کنم، ولی مسلما برای پیروزی در هر کاری زحمات زیادی کشیده می‌شود، من از سوی خود از دست‌اندرکاران امروز و قبل به خصوص دولت قبلی تشکر می‌کنم.

خبرنگار دیگری پرسید که با توجه به افزایش فشارهای بین‌المللی بر ایران آیا باید چرخه تکمیل سوخت هسته‌یی از سوی دولت‌مردان ادامه پیدا کند؟ کروبی گفت: مسلم است که چون من در متن مذاکرات نیستم، تعیین نمی‌کنم که باید چه کار کنند، اما مهم است که مسوولین ما ضمن دفاع از حقوقمان باید به مصالح و منافع ملی بیاندیشند و عوارض هر حرکتی را محاسبه کنند.

خبرنگار دیگری از رییس سابق مجلس شورای اسلامی پرسید اگر پرونده ایران به شورای امنیت برود و تحریم صورت بگیرد چه کار باید بکنند؟ کروبی گفت: من نمی‌دانم اما عقیده دارم باید از حقوق خود دفاع و

در حین آن جلب اعتماد و اعتمادسازی کرد. البته دیپلماسی قوی را هم نباید رها کرد باید گفت‌وگو را ادامه بدهیم و ببینیم به چه نقطه‌ای می‌رسیم.

کروبی در پاسخ به خبرنگاری که درباره‌ی تاثیر بازدید دبیرکل حزب اعتدال و توسعه از روزنامه‌ی اعتماد ملی بر ایجاد وفاق میان حامیان هاشمی و کروبی گفت: من از این دیدار اطلاعی ندارم. آقای نوبخت از دوستان خوب ما هستند و مجلس ششم و مجلس سوم با هم بودیم. شما خودتان می‌گویید تفاهم باشد اما از هر رفت و آمد یا افطاری تفسیر سیاسی می‌کنید. در ضمن روزنامه اعتماد ملی متعلق به همه نخبگانی است که در چارچوب قانون اساسی و قوانین جاری مقاله بنویسند و از حزب اعتماد ملی تعریف یا انتقاد کنند. در چارچوب قوانین هم باید تعامل، ارتباط و رقابت وجود داشته باشد هم برادری.

رییس سابق مجلس شورای اسلامی در پاسخ به سوالی درباره‌ی حوادث سال گذشته دانشگاه صنعتی شریف و واکنش دانشجویان به دفن سه شهید گمنام در این دانشگاه گفت: من از جزییات قضیه اطلاعی ندارم و موضوع را در روزنامه‌ها خواندم. از اصل قضیه که موجب بی‌حرمتی به رییس دانشگاه و دانشجویان شد متاسفم و البته من نظرات خود را اعلام کرده‌ام و هنوز هم نظرم تغییر نکرده است. وی همچنین در پاسخ به پرسشی درباره‌ی یدالله سبحانی اظهار داشت: ایشان یکی از چهره‌های ماندگار تقوا، درستکاری و تعبد به مسایل دینی و از چهره‌های مبارز ظلم ستیز و زندان کشیده بودند. من هم در زندان و هم در مجلس و هم در دوره خفقان رژیم گذشته جلساتی با ایشان داشتم. ایشان از چهره‌های بسیار ارزشمند و مظهر مبارزه و ایستادگی و مقاومت بودند.

کروبی در پاسخ به سوال خبرنگاری که به مطلب یکی از روزنامه‌ها اشاره داشت، با بیان این که بعید می‌داند محمد خاتمی گفته باشد که برخی از کم‌کاری‌های مجلس ششم به دلیل درگیری با برخی مراکز قدرت بوده است، اظهار داشت: سوال این بود که چرا اصلاحات مواجهه با شکست شد و آهنگ سوال و جواب این است، من حدس می‌زنم در برداشت از اصل مطلب هنگام ترجمه متن عربی مشکلی وجود داشته است.

وی خاطرنشان کرد که در مهار و کنترل مسائل مجلس ششم نقش داشته است، و گفت: شاید به همین دلیل باشد که برخی از دوستان از دست من ناراحت شدند و به صورتهای گوناگون این ناراحتی را نشان داده‌اند. اگر مسائل را کنترل نمی‌کردم شاید خیلی مسایل دیگر هم به وجود می‌آمد.